

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BUCZKOWICE**

z dnia 2015 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 4¹ ust. 1, ust. 2, ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1286) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2, ust. 3, ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz. 124 ze zmianami)

**Rada Gminy Buczkowice
postanawia, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Piotr Żądło

Uzasadnienie

Na rok 2016, podobnie jak w poprzednich, latach został przygotowany projekt wspólnego programu dotyczącego rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Przedłożony projekt jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Buczkowice od 2000 r.

Wpływ z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które stanowią źródło finansowania programu, na rok przyszły został założony w kwocie **176.000,00 zł** – nieco mniej niż faktyczny (według stanu na dzień 31 października 2015r.) wpływ w roku bieżącym (182.779,24 zł).

Trudno określić, jak się kształtuje w roku bieżącym na terenie naszej Gminy wysokość sprzedaży napojów alkoholowych w porównaniu z rokiem poprzednim. A ta wartość będzie decydowała o wysokości opłaty w roku 2016, dlatego „bezpieczniej” założyć wpływ na poziomie niższym niż w roku bieżący. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż biorąc pod uwagę liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zarówno na terenie Gminy Buczkowice, jak i na terenie Gmin sąsiednich (dotyczy to przede wszystkim dużych punktów), nie można przyjąć, iż jakiś punkt sprzedaży napojów alkoholowych nie zrezygnuje z zezwoleń (co oczywiście przełoży się na obniżenie opłaty). Jeżeli wpływ będzie wyższy, niż założony to zostaną wprowadzone stosowne zmiany.

W związku z powyższym proponuje się przeznaczenie na realizację opisanego programu w części dotyczącej przeciwdziałania alkoholizmowi kwoty 168.000 zł, natomiast w części dotyczącej przeciwdziałania narkomanii proponuje się kwotę 8.000 zł. Opisane wyodrębnienie środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi i przeciwdziałanie narkomanii jest konieczne ze względu na klasyfikację budżetową.

Opisany program został przedyskutowany i pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Buczkowicach w dniu 26 listopada 2015 r.

Inspektor Jerzy Kanik

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (GPPiRPAoPN) określa strategię Gminy Buczkowice w zakresie profilaktyki alkoholizmu i narkomanii oraz sposoby minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu czy używania środków odurzających.

Program przedstawia sposób realizacji zadań własnych Gminy wynikających z ustaw:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 1286),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz. 124 ze zmianami).

Prezentowany Program jest kontynuacją działań podejmowanych w Gminie Buczkowice w latach poprzednich, które były realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a od roku 2012 w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Z uwagi na fakt, iż działania dotyczące profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii wzajemnie się uzupełniają, stanowiąc pewną całość, podjęto decyzję o utworzeniu na 2016 rok jednego programu (w latach 2012 – 2015 również był to jeden program).

Niniejsze opracowanie składa się z dwóch części. Pierwsza stanowi opis zagadnień merytorycznych dotyczących przedmiotowych kwestii, druga przedstawia plan finansowy GPPiRPAoPN.

Kwestie ujęte w części pierwszej zamknięto w ośmiu następujących rozdziałach:

1. Ogólna charakterystyka problemów alkoholowych i zjawiska narkomanii.
2. Charakterystyka Gminy Buczkowice pod kątem problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem środków odurzających.
3. Zasoby lokalne wykorzystywane przez Urząd Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań, mających na celu profilaktykę oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii.
4. Podmioty pozalokalne współpracujące z Urzędem Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
5. Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
6. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Niniejszy program uwzględnia założenia Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dotyczące zadań samorządów gminnych. Program jest spójny z Gminnym programem współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Buczkowice.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Gminy Buczkowice. Realizację Programu koordynują:

- powołany przez Wójta Gminy pełnomocnik do spraw realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracownik Urzędu Gminy Buczkowice wyznaczony do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

Opracowując niniejszy Program, pod pojęciem profilaktyki rozumiano system działań zmierzających do utrzymania istniejącego stanu rzeczy, ocenianego jako pożądany lub satysfakcjonujący oraz niedopuszczenie do pojawienia się takich stanów rzeczy, które byłyby oceniane jako negatywne, a które już mogą występować w formach załączkowych¹.

CZĘŚĆ PIERWSZA ZAGADNIENIA MERYTORYCZNE

Rozdział 1 Ogólna charakterystyka problemów alkoholowych i zjawiska narkomanii

1. Charakterystyka problemów alkoholowych w Polsce.

Zdecydowana większość osób spożywających alkohol robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część osób nadużywa alkoholu, co powoduje różnego rodzaju zagrożenia i szkody. Wielkość tych zagrożeń oraz szkód wynika z rozmiaru i stylu konsumpcji napojów alkoholowych.

Spożycie napojów alkoholowych w Polsce po okresie bardzo intensywnego wzrostu (lata 1989 – 1992) oraz zahamowaniu tendencji wzrostowej (co miało miejsce w latach 1995 – 1996) ustabilizowało się na poziomie około 7–8 litra czystego alkoholu (spirytus 100%) na osobę (okres do roku 2005). Od roku 2006 znowu obserwuje się wzrost spożycia – do poziomu nieco ponad 9 litrów czystego alkoholu na osobę rocznie.

Należy tutaj również uwzględnić fakt, iż część handlu napojami alkoholowymi odbywa się poza kontrolą państwa (nielegalny handel napojami alkoholowymi) i dlatego przyjmuje się, że rzeczywiste spożycie jest wyższe niż oficjalne dane.

Do najważniejszych polskich problemów alkoholowych zalicza się:

- 1) samoniszczenie osób uzależnionych – jest to około 700–800 tysięcy osób – czyli około 2% całej populacji,
- 2) uszkodzenia zdrowia u osób nadmiernie pijących – jest to około 2,5–3 miliona osób,
- 3) uszkodzenia rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży – jest to około 10–15% procent populacji osób w wieku 15 – 18 lat,
- 4) szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym – jest to około 3–4 miliona osób (dorosłych i dzieci),
- 5) alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych,
- 6) naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe,
- 7) naruszenia prawa związane z handlem napojami alkoholowymi.²

Spożycie 100% alkoholu na jednego mieszkańca (w litrach) w Polsce w latach: 2004 – 2013:

lata	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
litry	8,28	7,97	8,79	9,21	9,58	9,06	9,02	9,25	9,16	9,67 ³

Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkohol w latach: 2004 – 2013:

lata	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Wyroby spirytusowe	30,20%	31,40%	30,70%	32,60%	35,50%	35,30%	35,50%	35,40%	32,74%	37,20

1 L. Pytka, *Profilaktyka wykojenia społecznego* (w: W. Pomykało (red.), *Encyklopedia Pedagogiczna*, Warszawa 1997).

2 Dane pozyskane ze strony Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zakładka: Analizy, badania, raporty.

3 Ibid.

Wino i miody pitne	15,30%	12,90%	12,40%	11,60%	10,30%	9,30	9,30%	8,40%	7,73%	7,20
piwo	54,50%	55,70%	56,90%	55,80%	54,20%	55,40%	55,40%	56,20	59,54	55,60 ⁴

Jeżeli chodzi o spożycie alkoholu przez młodych ludzi, to w roku 2011 w naszym kraju – w ramach Europejskiego Programu Badań Szkolnych na Temat Alkoholu i Innych Narkotyków (ESPAD) – zrealizowano kolejną edycję badań ankietowych w trzecich klasach szkół gimnazjalnych oraz drugich klasach szkół ponadpodstawowych. Opisane badanie zostało wykonane przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Z przedstawionych badań wynika, iż:

- „Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną używaną przez młodzież. Do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 87% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 95% uczniów II klas szkół średnich. Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo. Niestety rosną również wskaźniki spożycia napojów wysokoprocentowych.
- Utrzymuje się liczba abstynentów, zmniejsza się powoli również częstość picia oraz ilość jednorazowo wypijanego alkoholu przez młodzież. Jako wskaźnik częstej konsumpcji traktowane jest picie alkoholu w ciągu ostatniego miesiąca poprzedzającego badanie. Ponad 60% chłopców oraz ponad połowa dziewcząt (53%) uczących się w III klasach gimnazjalnych (15/16-latków) piła alkohol w tym okresie.
- Do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 50% piętnastolatków (49% chłopców i 48% dziewcząt) i około 70% siedemnastolatków (76% chłopców i 64% dziewcząt). Na miesiąc przed badaniami upił się co czwarty 15/16-latek (23,6%) i co piąta 15/16-latkowa dziewczynka (19,4%).
- Spada odsetek młodych ludzi, którzy oceniają dostępność alkoholu dla nieletnich jako łatwą, ale nadal jest on bardzo wysoki (w przypadku piwa: 80% 15-latków i ponad 90% 17-latków).”⁵

2. Ogólna charakterystyka zjawiska narkomanii.

Narkomania to zjawisko stałego lub okresowego używania w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich⁶. Uzależnienie powstaje po pewnym, zazwyczaj niezbyt długim, okresie zażywania środków narkotycznych i przejawia się jako niezwykle silne, wręcz nie do opanowania pragnienie przeżywania rauszu, czyli błogostanu, któremu towarzyszy – w zależności od przyjmowanego środka – pobudzenie lub zahamowanie aktywności.

Uzależnieniu psychicznemu nieco później zaczyna towarzyszyć znacznie głębsza zależność fizyczna (narkotyk staje się konieczny do zachowania biochemicznej równowagi ustroju), po wytworzeniu się której brak środków odurzających wywołuje głód narkotyczny powodujący przymus systematycznego zażywania narkotyków i ciągłego zwiększania ich dawki. Po wytworzeniu się uzależnienia psychicznego i fizycznego rozpoczyna się i systematycznie pogłębia degeneracja społeczna (niewypełnianie obowiązków związanych z pełnioną rolą społeczną, zachowania przestępcze), fizyczna (skrajne wyniszczenie organizmu) i psychiczna

4 Obliczenia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Przyjmuje się założenie, iż w jednym litrze:

- piwa zawartych jest 5,5% alkoholu,
- wina (miody pitnego) zawartych jest 12% alkoholu.

⁵ Dane pozyskane ze strony Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zakładka: Alkohol i młodzi Polacy, Diagnostyka.

⁶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. Poz. 124 ze zmianami).

(nieodwracalne zmiany w systemie nerwowym powodujące zaburzenia charakterologiczne) osoby uzależnionej, które prowadzą ją na dno ludzkiej egzystencji i często kończą się śmiercią⁷.

3. Charakterystyka narkomanii w Polsce.

24% polskich piętnastolatków i 37% siedemnastolatków przynajmniej raz w życiu sięgnęło po marihuanę lub haszysz. 4% uczniów trzecich klas polskich gimnazjów i 8% uczniów drugich klas szkół wyższego rzędu zażywało w swoim życiu amfetaminę. Okazjonalnie przetworów konopi indyjskich używa 20% piętnastolatków i 28% siedemnastolatków, natomiast w przypadku ekstazy jest to odpowiednio 2% i 3%. 8% uczniów trzecich klas gimnazjów i 12% siedemnastolatków dokonało zakupów dopalaczy, środków znajdujących się na styku substancji legalnych i nielegalnych, i niosących za sobą wiele zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Wszystkie te napawające niepokojem zjawiska podlegają nierównej dystrybucji na terenie kraju – bardziej rozpowszechnione są w wielkich miastach, mniej powszechne w małych miejscowościach, przy czym nakładają się na to również różnicowania regionalne.⁸

Zażywanie narkotyków przez młodzież w latach 1995-1999 wykazywało bardzo silny trend wzrostowy, który utrzymywał się aż do roku 2003. Badania przeprowadzone w roku 2007 wykazały, że zjawisko to stabilizuje się, a nawet – w pewnym zakresie – zaobserwować można było spadek. Niestety, badania przeprowadzone w roku 2011 pokazują powrót do trendu wzrostowego eksperymentowania z niektórymi przynajmniej substancjami, przy czym najsilniejszy wzrost dotyczy sięgnięcia przynajmniej raz w roku po marihuanę lub haszysz – o prawie 9% w przypadku piętnastolatków i o 13% w odniesieniu do siedemnastolatków. Przedmiotowy wzrost skłania do wyciągnięcia wniosku, że spadek odnotowany w roku 2007 był raczej efektem fluktuacji losowej niż świadectwem rzeczywistego spadku zainteresowania przetworami konopi – i niestety (w połączeniu z rosnącym przekonaniem młodzieży o małym ryzyku szkód związanych z ich używaniem) można oczekiwać dalszego wzrostu tego zjawiska w przyszłości.⁹

W połowie roku 2015 na terenie naszego kraju doszło do licznych zatrueń tzw. dopalaczami, czyli środkami zastępczymi. Pod tym pojęciem należy rozumieć: „produkt zawierający co najmniej jedną nową substancję psychoaktywną lub inną substancję o podobnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów”¹⁰.

4. Diagnoza problemów związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych w środowisku dzieci i młodzieży w szkołach wśród dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Gminy Buczkowice.

W roku 2014 zostały przeprowadzone badania diagnostyczne (ankietowe w programie CORIGO) obejmujące podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej z terenu Gminy Buczkowice. Badania zostały przeprowadzone w działających na terenie Gminy Buczkowice Zespołach Szkół (cztery szkoły podstawowe, cztery gimnazja, jedno liceum). Łącznie uczestniczyło w nich 389 uczniów. Badania te zostały przeprowadzone na zlecenie Gminy Buczkowice przez Małopolskie Centrum Profilaktyki.

17% uczniów deklaruje kontakt z alkoholem. Z czego 50% stwierdza, iż po raz pierwszy spożyła alkohol w trakcie wakacji, 7% w dyskotecie czy ogólnie w lokalach, 4% na wagarach, pozostali wskazali inne

7 S. Górski, *Narkomania wśród dzieci i młodzieży* (w: W. Pomykało (red.), *Encyklopedia Pedagogiczna*, Warszawa 1997).

8 J. Sierosławski, *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną*, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2011r. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD. Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2011.

9 J.w.

¹⁰ Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. Poz. 124 ze zmianami).

okoliczności. Większości osób nikt do tego nie namawiał – 78%. Tylko 22% deklarowało namawianie przez innych do spróbowania alkoholu. W pewnym stopniu pocieszające jest to, iż (jak wynika z przeprowadzonych badań) zdecydowana większość młodzieży, która deklaruje kontakt z alkoholem robi to okazjonalnie – kilka razy w roku, to jest 69%. Spożywanie alkoholu kilka razy w miesiącu zadeklarowało 24% osób spośród tych pijących. Natomiast 3% deklaruje picie częściej niż raz w tygodniu, również 3% deklaruje spożywanie alkoholu codziennie.

Najczęstszym powodem sięgania po alkohol jest picie dla towarzystwa aż 53%, „topienie smutków lub złości” 15 %, 3% przyzwyczajenie. Natomiast 28% uczniów deklarujących spożywanie alkoholu wymienia inne przyczyny. Jeżeli chodzi o rodzaje alkoholu spożywanego przez młodzież, prym wiedzie tutaj piwo – 60%, dalej wino – 19%, wódka – 13%, drinki – 8%. 55% uczniów, którzy zadeklarowali picie alkoholu uważa, iż rodzice nie zdają sobie z tego faktu sprawy, 19% przyznaje, że rodzice o problemie z alkoholem wiedzą i próbują o tym rozmawiać. 14% rodziców uczniów pijących podejmuje w tej sprawie działania, stanowczo karząc dziecko za sięganie po alkohol. 8% rodziców, mimo podejrzeń, nie reaguje, 5% rodziców nie przejawia zainteresowania tym problemem.

Jeżeli chodzi o posiadanie wiedzy i informacji na temat szkodliwości alkoholu, jest ona raczej duża. 48% uczniów deklaruje posiadanie ogólnej wiedzy na temat alkoholu, 42% potrafi powiedzieć jaki wpływ ma spożywanie alkoholu na poszczególne funkcje organizmu. Jedynie 10% przyznaje, iż nie zna zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. Zaniepokojenie może budzić kwestia dostępności alkoholu dla młodzieży. 52% uczniów uważa kupno alkoholu za coś bardzo trudnego (wręcz niemożliwego), niestety 24% twierdzi, że nie ma z tym problemu.

Jeżeli chodzi o kontakt z narkotykami, to 5% ankietowanych uczniów ze szkół z terenu Gminy Buczkowice przyznało się do tego. Najbardziej popularną substancją jest tutaj (podobnie jak na terenie całego naszego kraju) marihuana. W dalszej kolejności LSD, natomiast pojedynczy uczniowie zadeklarowali sięganie po inne rodzaje substancji – amfetaminę i tzw. dopalacze. Podobnie jak przy alkoholu najczęściej pierwsze sięgnięcie po narkotyki jest podczas wakacji – 47%, szkoła – 18%, wagary – 6%, dyskoteka – 29%. Zdecydowana część uczniów mających kontakt z narkotykami zadeklarowała, iż sięga po nie okazjonalnie, jednak 8% wykazało używanie omawianych substancji kilka razy w miesiącu, a aż 23% zadeklarowało prawie codzienne zażywanie narkotyków.

Wśród badanych 8% wie gdzie można nabyć narkotyki, choć zastrzegają, iż nie jest to tak łatwe jak w przypadku alkoholu czy papierosów. Dla 77% badanych taki zakup jest niemożliwy, 7% uważa, że to dostępny towar. Zdecydowana większość – 80% nie zna nikogo, kto używałby narkotyków. Badani uczniowie mają świadomość, iż narkotyki nie są dobrym sposobem na rozwiązywanie problemów. Aż 85% stwierdza, że narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych. Część uczniów nie posiada wiedzy na ten temat – 12%, dodatkowo 3% uzależnia to od sytuacji.

Według deklaracji, uczniowie sięgają po narkotyki zarówno dla towarzystwa – 27%, jak i w chwilach silnych emocji – 18%. 18% biorących uczniów sięga po narkotyki z przyzwyczajenia. Badani w większości są przekonani, że rodzice nie wiedzą o ich narkotykowych doświadczeniach – taką odpowiedź wskazało 75% biorących uczniów. 17% rodziców uczniów biorących narkotyki podejmuje w tej sprawie interwencje. Rodzice 8% uczniów, deklarujących używanie narkotyków, podejmują ze swoim dzieckiem rozmowy na ten temat. 40% badanych uczniów wie ogólnie, jakie są skutki zażywania narkotyków, 46% jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 14% tych konsekwencji nie zna. Podobny odsetek uczniów – 17%, nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 37% badanych uczniów, a 46% potrafi powiedzieć dokładnie, jakie grożą za to sankcje.

Choć spośród wszystkich badanych uczniów niewielka część przyznaje, że miała kontakt z narkotykami, w tej grupie spory odsetek prezentuje bardzo ryzykowny wzorzec zażywania substancji psychoaktywnych, sięgając po nie dla ukojenia trudnych emocji. Niepokojące jest także to, że dla sporej grupy uczniów zdobycie narkotyków jest możliwe przy pewnym nakładzie wysiłków.

Rozdział 2

Charakterystyka Gminy Buczkowice pod kątem problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem środków odurzających

Gmina Buczkowice – wg stanu na dzień 30 września 2015 r. – liczy ogółem 10.957 (5.365 – mężczyzn, 5.592 – kobiet) mieszkańców, z czego:

- Buczkowice – 4.369 (2.129 – mężczyzn, 2.240 – kobiet),
- Godziszka – 2.287 (1.129 – mężczyzn, 1.158 – kobiet),
- Kalna – 875 (441 – mężczyzn, 434 – kobiet),
- Rybarzowice – 3.426 (1.666 – mężczyzn, 1760 – kobiet),

W okresie trzech kwartałów 2015 r.:

- 1) w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej przebywało 87 osób doprowadzonych z terenu Gminy Buczkowice (w tym: 76 mężczyzn, 11 kobiet);
- 2) Komisariat Policji w Szczyrku odnotował:
 - ◆ zatrzymanie 14 nietrzeźwych kierujących,
 - ◆ przeprowadzenie 425 interwencji (113 domowych, 312 w miejscach publicznych) w wyniku których 68 osób umieszczono w Ośrodku Przeciwdziałania Alkoholizmowi;
- 3) do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Buczkowicach wpłynęło 18 „Niebieskich Kart”;
- 4) na dzień 30 września 2015 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku – Białej było zarejestrowanych ogółem 348 bezrobotnych (w tym 163 mężczyzn i 185 kobiet), z czego z prawem do zasiłku 51 osób (w tym 24 mężczyzn i 27 kobiet);
- 5) 137 rodzin (około 360 osób) było objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Buczkowicach, według szacowań pracowników socjalnych 13 z ogółu tych rodzin dotknięte jest problemem alkoholowym;
- 6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - ◆ wszczęła 14 postępowań w przedmiocie wyjaśnienia okoliczności wskazujących na nadużywanie alkoholu,
 - ◆ skierowała 25 wezwania w stosunku do 18 osób (dotyczy to również osób zgłoszonych do Komisji w roku ubiegłym) do stawienia się w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym – zgłosiło się 11 osób, ogółem w Punkcie przeprowadzono około 50 rozmów w przedmiocie dotyczącym nadużywania alkoholu (w tym uzależnienia) oraz przemocy w rodzinie,
 - ◆ skierowała 17 osób do biegłego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia – zgłosiło się 8 osób – w odniesieniu do 5 osób stwierdzono występowanie uzależnienia od alkoholu,
 - ◆ w odniesieniu do 4 osób skierowała wnioski o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego, do chwili przygotowania Programu żadne z postępowań nie zostało zakończone;
- 6) w placówkach leczenia uzależnień (dotyczy osób uzależnionych oraz współuzależnionych) 29 osób realizowało terapię odwykową (w tym: 17 osób uzależnionych, 12 osób współuzależnionych).

Na dzień 30 września 2015 roku na terenie Gminy Buczkowice działało 33 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (31 punktów prowadzi sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% zawartości alkoholu /z wyjątkiem piwa/, która jest objęta limitem określonym na mocy uchwały Rady Gminy – zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi), z czego:

- 1) 25 z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży (limit wynosi 37 punktów, obecnie działa 25 objętych limitem),
- 2) 8 z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży (limit wynosi 15 punktów, obecnie działa 6).

Rozdział 3

Zasoby lokalne wykorzystywane przez Urząd Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań, mających na celu profilaktykę oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii

Skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w społecznościach gminnych wymaga przede wszystkim maksymalnego wykorzystania potencjału tkwiącego w środowisku lokalnym. Mając ten fakt na uwadze, Urząd Gminy Buczkowice corocznie

angażuje do współpracy te jednostki istniejące na terenie Gminy Buczkowice, które z uwagi na swoją działalność, mają możliwość przyczynienia się do większej skuteczności przedmiotowych działań.

Wykaz tych jednostek oraz ich, przydatne z punktu widzenia profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zadania przedstawia poniższa tabela.

Wykaz jednostek działających na terenie Gminy Buczkowice, z którymi Urząd Gminy współpracuje w celu prowadzenia działań profilaktycznych, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Lp.	Jednostka	Zadania
1	Szkoły istniejące na terenie Gminy	Koordynowanie działalności informacyjnej i edukacyjnej względem uczniów w zakresie problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, która jest realizowana przez placówki oświatowe w ramach programów profilaktyczno – wychowawczych poszczególnych szkół z zadaniami określonymi w GPPiRPAoPN – w tym: zapewnianie im alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego oraz – poprzez pomaganie dzieciom w nauce – przyczynianie się do zmniejszenia szkód spowodowanych dorastaniem dziecka w rodzinie alkoholowej. Wspomaganie GKRPA w zakresie diagnozowania społeczności lokalnej pod kątem występowania zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu i innych zachowań ryzykownych. Organizowanie i współorganizowanie szkoleń w przedmiotowym zakresie dla rodziców uczniów. Realizacja zadań określonych w GPPiRPAoPN, które są skierowane do uczniów szkół.
2	Gminny Ośrodek Kultury	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży; prowadzenie świetlic środowiskowych, w ramach których odbywają się zajęcia profilaktyczno – wychowawcze dla dzieci i młodzieży, szczególnie pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, realizacja zajęć profilaktyczno – wychowawczych (w formie zajęć sportowych) oraz organizowanie imprez profilaktyczno – wychowawczych.
3	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym chorobą alkoholową, osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od substancji odurzających i substancji psychoaktywnych, dotkniętych ubóstwem; podejmowanie interwencji mających na celu uchronić osoby współuzależnione (a w szczególności dzieci) przed skutkami alkoholizmu oraz przemocą; motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia terapii oraz współpraca z GKRPA w zakresie podejmowania działań mających doprowadzić do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu; zobowiązywanie nadużywających alkoholu klientów do poprawy swojej sytuacji życiowej.
4	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Realizacja działań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współdziałanie z GKRPA w przypadkach dotyczących przemocy w rodzinie, gdzie pojawia się problem alkoholowy.
5	Policja (Komisariat Policji w Szczyrku)	Podejmowanie i prowadzenie działań mających na celu: wykrycie popełnianych przestępstw i wykroczeń związanych z nieprzestrzeganiem zasad obrotu napojami alkoholowymi, przypadków przemocy w rodzinie i doprowadzenie do ukarania sprawców ww. czynów. Współpraca z GKRPA w zakresie podejmowania działań mających doprowadzić do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu; oddziaływania profilaktyczne ukierunkowane na dzieci i młodzież z zakresu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
6	Stowarzyszenia trzeźwościowe	Udzielanie wsparcia osobom leczącym się z choroby alkoholowej oraz motywowanie osób, które zakończyły leczenie do wytrwania

	i inne wspólnoty o podobnych cechach	w trzeźwości.
7	Parafie rzymskokatolickie z terenu Gminy	Prowadzenie oddziaływań profilaktyczno – wychowawczych ukierunkowanych na dzieci, młodzież i dorosłych; organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży; udzielanie wsparcia członkom rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, motywowanie ich do podjęcia działań mających na celu zmianę swojej sytuacji życiowej.
8	SP ZOZ „Gminny Ośrodek Zdrowia w Buczkowicach”	Podjęcie działań nastawionych na profilaktykę i wczesne wykrywanie chorób rozwijających się na tle nadużywania alkoholu lub zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych; edukowanie w zakresie zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i sięgania po inne substancje psychoaktywne.
9	Funkcjonujące na terenie Gminy podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	Organizowanie czasu wolnego dzieciom, młodzieży i dorosłym przez stworzenie im możliwości zdrowego i konstruktywnego sposobu spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań przy jednoczesnym prowadzeniu oddziaływań profilaktyczno – wychowawczych; prowadzenie szeroko rozumianej działalności profilaktycznej oraz integrującej społeczność lokalną.

Rozdział 4

Podmioty pozalokalne współpracujące z Urzędem Gminy Buczkowice w podejmowaniu działań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Celem jak najpełniejszej realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Urząd Gminy współpracuje również z jednostkami spoza terenu Gminy Buczkowice. Wykaz i rolę, jaką pełnią te podmioty w podejmowaniu przedmiotowych działań, przedstawia poniższa tabela.

Wykaz jednostek działających poza terenem Gminy Buczkowice, z którymi Urząd Gminy współpracuje w celu realizacji zadań dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Lp.	Jednostka	Zadania
1	Sądy oraz Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	Orzekanie w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu; prowadzenie nadzoru kuratorskiego nad osobami objętymi opieką GKRPA; współpraca z GKRPA w zakresie wymiany informacji oraz podejmowania działań mających doprowadzić do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu.
2	Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej	Dostarczanie informacji nt. nadużywania alkoholu przez osoby zamieszkałe na terenie Gminy Buczkowice; podejmowanie działań polegających na rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz prowadzeniu profilaktyki przeciwalkoholowej w odniesieniu do osób z terenu Gminy doprowadzonych do Ośrodka.
3	Placówki leczenia i terapii uzależnień	Prowadzenie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych (w zakresie choroby alkoholowej oraz uzależnienia od środków odurzających); współpraca z GKRPA w zakresie wymiany informacji dotyczących osób objętych jej opieką.
4	Podmioty prowadzące działania na rzecz pomocy rodzinie, osobom uzależnionym i współuzależnionym	Prowadzenie terapii wobec wymienionych grup osób, udzielanie schronienia dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i ofiarom przemocy w rodzinie. Prowadzenie działalności profilaktyczno – wychowawczej.

	od alkoholu oraz od środków odurzających i substancji psychotropowych, a także dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i ofiarom przemocy w rodzinie	
5	Indywidualni terapeuci i psycholodzy	Prowadzenie grupy pomocowej dla osób nadużywających alkoholu, używających środków odurzających, substancji psychotropowych, a także udzielanie indywidualnych porad mieszkańcom Gminy.
6	Funkcjonujące poza terenem Gminy podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego	Oddziaływania profilaktyczne ukierunkowane na mieszkańców Gminy Buczkowice.
7	Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej	Prowadzenie oddziaływań profilaktyczno – edukacyjnych ukierunkowanych na uczniów placówek oświatowych z terenu Gminy oraz ich rodziców. Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie dostępności narkotyków na terenie Gminy.

Rozdział 5

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Ograniczenie spożywania alkoholu przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe.
2. Zmniejszenie prawdopodobieństwa sięgania przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe po środki odurzające.
3. Zwiększenie i urozmaicenie oferty dotyczącej alternatywnych sposobów zagospodarowania czasu wolnego – w szczególności poprzez wspieranie rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży.
4. Poprawa stanu psychosomatycznego mieszkańców Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem problemów wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu.
5. Umożliwienie otrzymania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i dorosłym osobom współuzależnionym.
6. Motywowanie uzależnionych oraz nadużywających alkoholu mieszkańców Gminy do podejmowania działań mających na celu zachowanie trzeźwości oraz wspieranie ich w tym zakresie.
7. Eliminowanie przypadków naruszania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

Rozdział 6

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Metody realizacji zadania:

- 1) współpraca z placówkami leczenia i terapii uzależnień w zakresie wymiany informacji, dofinansowania ponadstandardowych usług z zakresu profilaktyki uzależnień oraz terapii osób uzależnionych w odniesieniu do mieszkańców Gminy;
- 2) prowadzenie Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego, w ramach którego udziela się informacji nt. szkodliwości alkoholu oraz mechanizmów i profilaktyki uzależnień wszystkim osobom zainteresowanym, informuje się osoby uzależnione o możliwościach leczenia; podejmuje się również działania mające na celu motywowanie do podjęcia leczenia tych mieszkańców Gminy,

- wobec których zachodzi uzasadnione podejrzenie istnienia choroby alkoholowej, udziela się wsparcia osobom, które zakończyły terapię odwykową;
- 3) współpraca z Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej w zakresie przekazywania informacji dotyczących problemów alkoholowych na terenie Gminy Buczkowice, a także realizacji działań polegających na rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz prowadzeniu profilaktyki przeciwalkoholowej w odniesieniu do osób z terenu Gminy doprowadzonych do wytrzeźwienia;
 - 4) wspieranie działalności stowarzyszeń i organizacji społecznych zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom uzależnionym lub zagrożonym uzależnieniem od środków odurzających lub substancji psychotropowych, zamieszkałym na terenie Gminy Buczkowice;
 - 5) współpraca ze stowarzyszeniami trzeźwościowymi i innymi wspólnotami o tym charakterze;
 - 6) zamieszczanie w prasie lokalnej informacji na temat możliwości uzyskania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;
 - 7) podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
 - 8) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

2. Objęcie rodzin dotkniętych chorobą alkoholową pomocą psychospołeczną i prawną, a w szczególności ochroną przed przemocą w rodzinie.

Metody realizacji zadania:

- 1) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia terapii odwykowej, a w przypadku braku współpracy podejmowanie przez GKRPA działań zmierzających do orzeczenia przez Sąd wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 2) udzielanie w ramach działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego wsparcia, świadczenie pomocy prawnej oraz dostarczanie informacji nt. możliwości poprawy trudnej sytuacji życiowej członków rodzin osób uzależnionych i nadużywających alkoholu (w tym również informowanie o podmiotach zajmujących się szeroko rozumianą pomocą rodzinie);
- 3) udzielanie informacji odnośnie zagadnień prawnych z zakresu: prawa rodzinnego, karnego, cywilnego i innych – w tym udzielanie pomocy w sporządzaniu pism procesowych;
- 4) kierowanie wniosków do Policji lub Prokuratury w przypadkach określonych w art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 5) podejmowanie prób zdiagnozowania rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy oraz działań uświadamiających dzieci i młodzież w przedmiotowej kwestii (w tym możliwości uzyskania pomocy);
- 6) współpraca z podmiotami zajmującymi się pomocą ofiarom przemocy w rodzinie – w tym Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy;
- 7) udzielanie wsparcia finansowego placówkom leczenia i terapii uzależnień oraz innym podmiotom w zakresie prowadzenia terapii dla osób współuzależnionych;
- 8) inicjowanie i finansowanie oddziaływań profilaktyczno–wychowawczych oraz socjoterapeutycznych podejmowanych wobec dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową lub problemami narkomanii, borykających się z różnego rodzaju problemami psychospołecznymi (między innymi w świetlicy środowiskowej, szkołach i podczas wyjazdów wakacyjnych);
- 9) podejmowanie i finansowanie działań mających na celu integrację wewnętrzną oraz wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach z problemem alkoholowym (między innymi przez organizowanie dzieciom i rodzicom możliwości wspólnego konstruktywnego spędzania czasu wolnego);
- 10) edukacja dorosłych dotycząca tematyki przemocy w rodzinie oraz zwiększanie świadomości społecznej w tym zakresie poprzez organizowanie tematycznych spotkań i zamieszczanie artykułów w lokalnej prasie oraz kolportowanie ulotek i materiałów informacyjno – edukacyjnych;
- 11) współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Sądem, Zespołami Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuraturą, parafiami rzymskokatolickimi oraz szkołami (głównie pedagogami szkolnymi) i – w razie potrzeby – innymi podmiotami w przedmiocie przemocy w rodzinie oraz podejmowanie wspólnych działań zmierzających do przeciwdziałania temu zjawisku;
- 12) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

Metody realizacji zadania:

- 1) prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego, w ramach którego udziela się członkom rodzin, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 2) w miarę możliwości realizacja dyżuru psychologa;
- 3) zamieszczanie w prasie lokalnej informacji na temat możliwości uzyskania pomocy psychospołecznej i prawnej przez rodziny, w których występują problemy narkomanii;
- 4) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Metody realizacji zadania:

- 1) zbieranie i opracowywanie informacji nt. występowania u dzieci i młodzieży zachowań związanych z piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków;
- 2) informowanie, edukowanie oraz szkolenie mieszkańców Gminy Buczkowice w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii oraz prowadzenie działalności wychowawczej i zapobiegawczej w odniesieniu do przedmiotowej problematyki w ramach punktu konsultacyjno – informacyjnego;
- 3) upowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z narkomanią i zasad zapobiegania jej oraz zamieszczanie artykułów dotyczących przedmiotowych kwestii w prasie lokalnej;
- 4) realizacja programów profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie problemom alkoholowym i zapobieganie narkomanii dla dzieci i młodzieży, nauczycieli oraz rodziców uczniów placówek oświatowych Gminy Buczkowice;
- 5) przeprowadzanie konkursów z zakresu profilaktyki dla młodzieży Gminy Buczkowice;
- 6) organizacja Gminnych Dni Profilaktyki (organizacja i przeprowadzanie przeglądów lub konkursów dotyczących spektakli profilaktycznych oraz prezentacje zewnętrznych spektakli profilaktycznych);
- 7) realizacja – we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury oraz funkcjonującymi na terenie Gminy Buczkowice zespołami szkolnymi – zajęć profilaktyczno-wychowawczych skierowanych do dzieci i młodzieży:
 - we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury są realizowane zajęcia profilaktyczno-wychowawcze:
 - zajęcia są uruchamiane na podstawie złożonego przez Ośrodek harmonogramu zajęć, poprzez zawarcie umów cywilno – prawnych przez Gminę Buczkowice (Urząd Gminy) ze wskazanymi przez Ośrodek osobami,
 - obowiązki realizatora programu dotyczą sfinansowania kosztów realizacji zajęć, o których mowa wyżej, ich koordynowaniu z resztą działań podejmowanych w ramach Programu oraz sprawowania nadzoru nad realizacją zajęć,
 - za prawidłową realizację zajęć odpowiada Dyrektor Ośrodka – jest on również zobowiązany do przestrzegania zgodności warunków realizacji zajęć z wymogami wynikającymi z innych przepisów (dotyczy to m.in.: przepisów sanitarnych i obowiązków zgłaszania prowadzenia zajęć właściwym organom),
 - we współpracy z zespołami szkolnymi są realizowane zajęcia profilaktyczno-wychowawcze, które są realizowane w okresach uzgodnionych z realizatorem programu (zarówno okres roku szkolnego jak i ferii zimowych):
 - zajęcia profilaktyczno-wychowawcze realizowane w szkołach są uruchamiane na podstawie przedłożonych przez szkoły programów dotyczących zajęć, harmonogramów i planów ich realizacji poprzez zawarcie umów cywilno-prawnych

- przez Gminę Buczkowice (Urząd Gminy) ze wskazanymi przez dyrektora szkoły osobami,
- obowiązki realizatora programu dotyczą sfinansowania kosztów realizacji zajęć, o których mowa wyżej, ich koordynowaniu z resztą działań podejmowanych w ramach Programu oraz sprawowania nadzoru nad realizacją zajęć,
 - za prawidłową realizację zajęć w poszczególnych szkołach odpowiada dyrektor danej placówki – jest on również zobowiązany do przestrzegania zgodności warunków realizacji zajęć z wymogami wynikającymi z innych przepisów (dotyczy to m.in.: przepisów sanitarnych i obowiązków zgłaszania prowadzenia zajęć właściwym organom);
- 8) podejmowanie i dofinansowanie działań mających na celu połączone z przekazywaniem treści profilaktycznych zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym wyjazdy wakacyjne (współpraca m.in. ze szkołami, parafiami rzymskokatolickimi, podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego);
 - 9) prowadzenie działalności edukacyjnej wobec rodziców w zakresie współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych dotyczących dzieci i młodzieży oraz symptomów pozwalających na rozpoznanie pojawiania się u nich zachowań ryzykownych (szczególnie zażywania narkotyków), a także możliwości szukania pomocy;
 - 10) podejmowanie działań edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu wobec ludzi dorosłych oraz upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych (w formie ulotek i publikacji) z zakresu problematyki uzależnień;
 - 11) zapobieganie powstawaniu problemów zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu poprzez dofinansowanie działań profilaktycznych mających na celu wczesne wykrywanie chorób rozwijających się na tym tle (współpraca w tym zakresie m.in. z zakładami opieki zdrowotnej z terenu Gminy oraz organizacjami działającymi na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej);
 - 12) prowadzenie akcji informacyjnych dla sprzedawców ze szczególnym uwzględnieniem zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim oraz kontrolowanie przestrzegania tych zasad;
 - 13) organizowanie kursów i szkoleń dla osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii mających na celu nabywanie i doskonalenie umiejętności służących prowadzeniu przedmiotowych działań (w miarę możliwości również finansowanie szkoleń);
 - 14) zbieranie i opracowywanie informacji nt. struktury występowania na terenie Gminy Buczkowice zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków;
 - 15) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Metody realizacji zadania:

- 1) wspieranie działań podejmowanych przez osoby fizyczne oraz instytucje i stowarzyszenia statutowo zajmujące się zagadnieniami z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych lub przeciwdziałania narkomanii przez udzielanie wsparcia edukacyjnego i lokalowego, a także wspólne organizowanie imprez promujących zdrowy i trzeźwy styl życia;
- 2) tworzenie swoistej lokalnej koalicji na rzecz trzeźwości przez włączanie w przedmiotowe działania liderów lokalnej społeczności;
- 3) włączanie podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w wykonywanie przedmiotowych działań, między innymi poprzez zlecenie im do realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – zgodnie z zasadami określonymi na mocy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2014r. Poz. 1118, ze zmianami);
- 4) w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art.13[1] i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Do podjęcia ww. interwencji uprawnieni są funkcjonariusze policji, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz upoważnieni przez Wójta Gminy pracownicy Urzędu Gminy Buczkowice.

Do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego uprawniona jest osoba każdorazowo upoważniona przez Wójta Gminy Buczkowice.

Rozdział 7

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- 1) pełnienie funkcji inicjującej oraz opiniodawczej wobec działań z zakresu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) kierowanie osób nadużywających alkoholu na badanie do biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia (w sytuacjach określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) oraz – w uzasadnionych przypadkach – kierowanie do sądu wniosków o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) opiniowanie wniosków dotyczących wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży oraz ich liczby (dotyczy punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% zawartości alkoholu /z wyjątkiem piwa/) z uchwałami Rady Gminy Buczkowice.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji (członkowi Komisji – w tym również Zastępcy Przewodniczącego – 100,00 zł brutto, Przewodniczącemu Komisji 200,00 zł brutto), które wypłacane jest w oparciu o listę obecności, niezależnie od czasu trwania posiedzenia.

Na czynności inne niż udział w posiedzeniach Komisji, a wynikające z realizacji GPPiRPAoPN (np. prowadzenie zajęć profilaktyczno – wychowawczych realizowanych w poszczególnych szkołach) mogą być z członkami Komisji spisane odrębne umowy.

Rozdział 8

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Łączny koszt jego realizacji na rok 2016 wynosi 176.000,00 zł. Szczegóły dotyczące finansowanie realizacji Programu są określone w części II Programu – Plan Finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

CZĘŚĆ DRUGA
PLAN FINANSOWY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Wprowadzenie do planu finansowego.

Mając na względzie zarówno prawidłową realizację Programu jak i jego efektywność (która w dużej mierze zależy od ilości godzin poszczególnych zajęć i działań) poniżej ustala się wysokość wynagrodzeń za niektóre działania w ramach GPPiRPAoPN:

1. Praca w punkcie konsultacyjno – informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym: 30,00 zł brutto za godzinę.
2. Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze – 25,00 zł brutto za godzinę – dotyczy to zajęć realizowanych:
 - w zespołach szkolnych,
 - pod patronatem GOK.

Plan finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Lp.	Podjęmowane działania	Koszt w zł
I	Przeciwdziałanie narkomanii w tym:	8.000
1	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w szczególności: pokrywanie kosztów realizacji programów profilaktycznych, kosztów organizacji przeglądów spektakli lub prezentacji spektakli profilaktycznych, koszty organizacji konkursów oraz innych działań.	8.000
II	Przeciwdziałanie alkoholizmowi w tym:	168.000
1	Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	13.200
2	Koszt pracy w punkcie konsultacyjno – informacyjnym dla osób z problemem alkoholowym.	2.280
3	Dofinansowanie działalności placówek leczenia i terapii uzależnień (w ramach ich ponadstandardowej działalności wobec mieszkańców Gminy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz terapii osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych).	6.000
4	Partycypacja w kosztach pobytu osób uzależnionych i współuzależnionych na ponadstandardowych, „wyjazdowych” sesjach terapeutycznych.	700
5	Opłaty sądowe dotyczące prowadzenia spraw o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego.	500
6	Wynagrodzenie biegłych za przeprowadzanie badań i sporządzanie na tej podstawie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	4.000
7	Podjęmowanie we współpracy z GOPS działań ukierunkowanych na niesienie pomocy rodzinom borykającym się z różnego rodzaju problemami psychospołecznymi.	4.000
8	Dofinansowanie działań profilaktyczno – wychowawczych podejmowanych we współpracy ze szkołami – na zasadach określonych w programie: W tym: <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia profilaktyczno–wychowawcze realizowane w poszczególnych zespołach szkolnych z terenu Gminy Buczkowice w trakcie ferii zimowych – łącznie w wymiarze 240 godzin (po 60 godzin w każdym z zespołów) – 6.000 zł; • zajęcia profilaktyczno – wychowawcze realizowane w trakcie roku szkolnego – łącznie w wymiarze 500 godzin (podział godzin na poszczególne Zespoły Szkolne zawiera poniższa tabela) – 12.500 zł; • realizacja programu „Bezpieczne Miasto” – 3.200 zł. 	21.700
9	Działalność profilaktyczno – wychowawcza realizowana we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury	

	<p>w Buczkowicach polegająca na organizowaniu dzieciom i młodzieży sposobu spędzania czasu wolnego połączonego z realizacją treści profilaktycznych.</p> <p>W tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacja zajęć profilaktyczno – wychowawczych prowadzonych w szczególności w formie: świetlicy środowiskowej, zajęć sportowych skierowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu Gminy lub innego rodzaju zajęć – 14.400 zł; • realizacja zajęć profilaktyczno – wychowawczych realizowanych w formie piłki siatkowej – 6.000 zł; • organizacja imprez profilaktyczno–wychowawczych dla dzieci i młodzieży – 3.000 zł • zakup materiałów i sprzętu na potrzeby realizacji ww. zajęć profilaktyczno – wychowawczych – 2.200 zł; • zakup miejsc dla dzieci na organizowanej przez GOK półkolonii – 18.600 zł. 	44.200
10	Zlecanie podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego realizacji zadań publicznych Gminy Buczkowice z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym poprzez organizowanie – połączonych z przekazywaniem treści profilaktycznych – pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.	41.000
11	Zlecanie podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego realizacji zadań publicznych Gminy Buczkowice z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym określonych w GPPiRPAoPN (poza zadaniami wskazanymi w pkt 10 niniejszego Planu).	26.000
12	Organizowanie imprez promujących zdrowy styl życia oraz mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.	3.600
13	<p>Zakup materiałów papierniczych, biurowych, broszur, publikacji oraz innych potrzebnych do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>W tym w miarę potrzeb i środków doposażenie pomieszczeń wykorzystywanych na potrzeby realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>Koszty przeprowadzania badań i diagnozy uzależnień na terenie Gminy Buczkowice.</p>	820
	Razem	176.000

Rozdział godzin przeznaczonych na zajęcia profilaktyczno – wychowawcze w ramach GPPiRPAoPN Gminy Buczkowice na rok 2016 realizowanych w poszczególnych placówkach oświatowych.

		Rozdział	
		Godziny łącznie na rok 2016	Kwota w zł
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Buczkowicach	200	5.000
2.	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Godziszce	112	2.800
3.	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kalnej	60	1.500
4.	Zespół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Rybarzowicach	128	3.200
	Razem	500	12.500